

Høringsuttalelse fra Aftenskolen Høyres Studieforbund til NOU 2008:3, Sett under ett.

Det vises til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 29.1.2008. Aftenskolen Høyres Studieforbund vil med dette komme med en høringsuttalelse til NOU 2008:3, Sett under ett. Høringsuttalelsen har to deler: (1) Noen betraktninger om utfordringene knyttet til høyere utdanning - og forskningssektoren sett fra Aftenskolen, med de løsningene vi ser på utfordringene.(2) En betraktning til de forslag Stjernø-utvalget trekker opp, og våre syn på hvor godt de imøtekommer dagens utfordringer.

1. Dagens utfordringer i høyere utdanning og forskning, og tiltak som vil bedre sektoren:

1.1 Arbeidsliv og utdanning trekker i ulik retning. Antallet personer med høyere utdanning har vokst enormt de siste tiårene og det finnes flere utdanningstilbud enn noen gang. Samtidig er mangelen på arbeidskraft, særlig i primærnæringen, voksende og avhengigheten av utenlandsk arbeidskraft er økende. Fokuset på å tilby høyere utdanning som en rettighet for alle, har bidratt til at statusen på lavere utdanning har blitt svekket. Kortere utdanninger som fagskolene og studieforbundene tilbyr kan være gode alternativ til de som ønsker seg en raskere og mer fleksibel utdanning. Det er begrenset hvor mange med masternivå et arbeidsliv har behov for. Aftenskolen ser derfor på en fleksibel utdanningsstruktur hvor mulighetene for å ta den utdanning som av ulike årsaker ikke passer inn i et universitet i tradisjonell forstand. I tillegg må statlige høyere utdanningsinstitusjoner ta inn over seg utviklingen innen fjernundervisning og derfor tilby undervisningen lagt ut på nett.

1.2 Arbeidslivet er i stadig større og raskere endring. Noe som krever en større grad av kunnskapstilførsel gjennom hele livet. I det formelle utdanningstilbudet er det ikke stor nok fleksibilitet knyttet til å ta etter- og videreutdanning. Det er i stor grad opp til den enkelte arbeidsplass å tilby kurs for sine ansatte. Partnerskapsavtaler mellom arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner ville kunne bedret situasjonen.

1.3 Høyere utdanningssektor har de siste tiårene gjennomgått omfattende reformer. Flere har inneholdt strukturelle og organisatoriske endringer. Det er Aftenskolens inntrykk at dette har skapt unødig uro sektoren. En ny reform vil derfor bidra til fortsatt fokus på organisasjon og ikke på kvaliteten som tilbys. En strukturreform er derfor ikke løsningen nå.

1.4 Norge kan ikke i fremtiden forstå utdanningssystemet uavhengig av konkurranse fra andre land. Globaliseringen gjør at studenter velger den utdanningsinstitusjonen som gir de beste kvalifikasjonene og tilbyr best kvalitet på tilbudet. Norge må skape seg komparative fortrinn gjennom å styrke det vi kan bli god på. Gjennom eliteuniversiteter og sterke fagmiljø vil Norge kunne delta i konkurransen om de dyktigste studentene i fremtiden.

1.5 Mangfoldet innen høyere utdanning forvitrer. Stadig flere høyskoler ønsker å bli universitet og disse bruker mye ressurser på å bli mer likt et universitet. Etter Aftenskolens mening burde innsatsen blitt satt inn på å bedre studiekvaliteten og i større grad dyrke sin egenart som høyskole. Distriktpolitiske hensyn må ikke være styrende for å etablere nye

universitet. NOKUT burde etter Aftenskolen mening hatt sterkere virkemidler for å nekte høyskoler å bli universitet enn det som fins i dag.

2. *Betraktninger om noen av forslagene i Stjernø-utvalgets rapport:*

2.1 Endringer i finansieringssystemet med et mål om mer balanse mellom institusjonell autonomi og behovet for politisk styring. Dette omhandler mindre lokal autonomi og finansieringssystemet. Utvalget begrunner reduksjonen i omfanget av resultatbaserte bevilgninger med at det er behov for mer statlig styring (NOU, 2008:3, s.107). Aftenskolen mener at dagens finansieringssystem er bedre og er kritisk til at det antydes likhetstegn mellom langsiktighet og statlig styring.

2.2 Aftenskolen ser positivt på at utvalget ser utfordringene knyttet til endrede forhold i arbeidslivet. Men foruten å konstatere dette (NOU, 2008:3, 29), gir utvalget ingen svar på hvordan livslang læring bedre skal bli en del av høyere utdanning. Aftenskolen er overrasket over at målene som kom frem i NOU 2007: 11, "Studieforbund- læring for livet" lagt frem 12.september 2007 - er utelatt i drøftelsen om livslang læring. Her fremkommer det at studieforbundene må styrkes som utdanningsaktør og at studieforbundene innehar en viktig funksjon som supplement til statlig utdanning. Vårt poeng er å ikke ekskludere mennesker fra utdanning, uten at det betyr at alle må ta en bachelor- eller mastergrad. Aftenskolen savner at viktigheten av mangfoldet som skapers på ulike læringsarena vies større oppmerksomhet¹.

2.3 Mindre konkurranse gjennom å etablere større institusjoner. Dette er i følge utvalget for å skape større og mer robuste enheter (NOU, 2007:3, s. 77). Det legges videre opp til en kombinasjon av valg og tvang for å fullføre dette. Aftenskolen er kritisk til at denne sammenslåingen skal skje og at den skal foregå på bakgrunn av geografi, profil, strategi og størrelse. Det gir etter Aftenskolen syn ikke svaret på de utfordringer sektoren har. Institusjoner vil trolig måtte fokusere på andre forhold enn å tilby studentene god undervisning, og kulturforskjeller vil trolig resultere i uheldige motstridene interesser internt i den nye institusjonen. Utvalget sier også at sammenslåingen skal "ramme" både universiteter og høyskoler, noe Aftenskolen undres over ettersom flere av problemstillingene knytter seg særlig til høyskolene.

2.4 Aftenskolen støtter i all hovedsak utvalgsmédlem Marianne Harg i sin særuttalelse og vil ha med variasjoner i mål og strategier blant utdanning institusjonene. På den måten kan mangfoldet som finnes i dag opprettholdes, og konkurranse mellom institusjoner innad i Norge vil gjøre institusjonene mer robuste i møte med internasjonal konkurranse.

Med hilsen
Aftenskolen Høyres Studieforbund
Birgitte H. Johnsen
Daglig leder

---

¹ Viser også til mål 5 side 5 i rapporten hvor mange læringsarenaer er en visjon/ et mål for norsk høyere utdanning i et 20 års perspektiv.